

**AAN
DE
SLAG**

3

met

analytisch denken

Probleemoplossend denken en handelen is het vermogen om een probleem te (h)erkennen en tot een plan te komen om het probleem op te lossen. Daarbij gaat het om problemen signaleren, analyseren en definiëren, strategieën kennen en hanteren en kunnen analyseren. Om dat te kunnen moet je wel uitgerust zijn. Hoe los je slaapproblemen op?

Leerdoel

Probleem oplossen, kritisch denken, creatief denken

Niveau

BO - Alle niveaus

Materialen

Pen en papier, eigen device

Slaap lekker

Niet voor iedereen is het vanzelfsprekend om in slaap te vallen. Niet voor studenten, maar bijvoorbeeld ook niet voor cliënten die studenten vanuit Mbo Zorg en Welzijn ontmoeten. Hoe los je een slaapprobleem op?

Stap 1

Begin met een Mindfulness-oefening, zoals de Bodycheck: in een paar minuten concentreren studenten zich op hun hele lichaam. Ze beginnen bij hun voetzolen en gaan via hun benen, bekken, bovenlichaam en hoofd naar hun kruin.

Stap 2

Verdeel de klas in groepen. Studenten gaan hun voorkennis over dit onderwerp activeren. Wat weet je over slapen? Wanneer is er sprake van een slaapprobleem? Iedere groep maakt hiervoor een digitale mindmap op www.mindmeister.com/; studenten kunnen hierin samenwerken aan één mindmap (maximaal zes mindmaps binnen gratis account).

Stap 3

Laat studenten klasgenoten of vrienden interviewen. Hoe slapen zij? Wanneer liggen ze wakker? Welke omstandigheden zijn van invloed? Welke maatregelen nemen ze (do's en don'ts)? Ze zullen ontdekken dat er verschillende soorten slapers met de eigen problemen zijn. Elke groep beschrijft drie

soorten slapers met hun specifieke problemen. Gebruik hiervoor Padlet, een tool om online prikborden te maken. De groepen maken een 'prikbord' aan, 'plakken' hierop hun beschrijvingen en delen dit onderling.

Stap 4

Studenten gaan aan de slag met de do's en don'ts die ze in stap 3 hebben verzameld: voor de drie beschreven slapers maken ze een lijstje van 5 do's en 5 don'ts. Laat daarna elke groep kort zijn probleem en oplossingen presenteren. Dat kan bijvoorbeeld in een korte zelf gemaakte animatie op www.tellagami.com (vijf tot tien minuten productietijd).

Stap 5

Evalueer de opdracht en ga ook in op het proces. Stimuleer studenten om een eigen probleem net als hierboven eerst te analyseren en daarna pas op zoek te gaan naar oplossingen.

5 tips om met *analytisch denken* aan de slag te gaan

- 1 Verbeter je probleemoplossend vermogen door veel vragen (aan jezelf) te stellen.
- 2 Vraag je eens af wat de context (kader) en content (inhoud) van een situatie is.
- 3 Daag studenten uit met minstens 5 oplossingen te komen voordat ze gaan handelen. Evalueer elk van de oplossingen op haalbaarheid en kies dan de meest haalbare.
- 4 Laat studenten eens nagaan hoe ze kijken naar een vraagstuk. Zie je het als een probleem of dacht je na in termen van oplossingen?
- 5 Omdenken is populair; bekijk situaties eens van de positieve kant op www.omdenken.nl.

**AAN
DE
SLAG**

3

met

communiceren

Goede communicatie gaat om het 'effectief en efficiënt overbrengen en ontvangen van een boodschap'. Studenten moeten daarbij onder meer doelgericht informatie kunnen uitwisselen en verschillende communicatiemiddelen kunnen hanteren. In deze opdracht maken ze een advertentie.

Leerdoel Communiceren, digivaardig werken, creatief denken, samenwerken

Niveau BO - Alle niveaus

Materialen Pen en papier, eigen device

Koop mij!

Studenten maken een advertentie voor een sportmerk. Nadat ze zich bewust worden van non-verbale communicatie, leren ze werken vanuit doel en doelgroep en spreken hun creativiteit aan.

Stap 1

Begin met een bewegingstussendoortje: balanceren. Laat studenten in 2-tallen tegenover elkaar staan (voeten stevig op de grond), met de handen tegen elkaar. Op jouw signaal mogen ze duwen om de ander uit balans te krijgen. Je verdient een punt als je de ander een stap laat verzetten en gaat tot 5 punten. Leg uit wat lichaamshouding betekent; je manier van staan, het verdelen van je kracht en balans hebben invloed om een ander duidelijk te maken wat je wilt.

Stap 2

Leg de opdracht uit: studenten gaan een advertentie maken om de lentecollectie van een sportmerk te promoten. Verdeel de klas in groepen. Elke groep kiest een sportmerk en bepaalt zijn doel: welk(e) product(en) ga je aanprijzen en waarom?

Stap 3

Elke groep bepaalt nu zijn doelgroep. Bekijk hiervoor op Youtube de eerste 1,5 minuut van 'Maak een persona oefening en leer je klant kennen' en laat studenten hiervan tips noteren. Nu gaat iedere

groep zijn eigen persona maken. Wie gaat jouw product kopen? Waarom (behoefte)? Hoe ziet hij/zij eruit en wat zijn kenmerken? Iedere groep maakt nu een personage op www.tellagami.com en introduceert zijn persona in een korte animatie.

Stap 4

Tijd voor de inhoud: een advertentie moet opvallen, onderscheidend en geloofwaardig zijn, eventueel een aankoopstimulans (korting, extra's) bevatten en oproep tot actie hebben (ga naar website of winkel). Elke groep beschrijft dit in kernwoorden, eventueel op een online prikbord via www.padlet.com. Elke groep verzint een pakkende titel.

Stap 5

Bekijk op Youtube 'Hoe maak ik een goede advertentie' (Flair Start-up). Vanuit het doel, de persona en steekwoorden ontwerpt iedere groep nu een advertentie, met in iedere geval een titel, tekst (maximaal 100 woorden), oproep tot actie en beeld. Gebruik hiervoor www.canva.com, een tool om posters te ontwerpen. Beoordeel de advertentie en evalueer de opdracht.

5 tips om met communiceren aan de slag te gaan

- 1 Duik met studenten een internetforum op en laat zien hoe daar wordt gecommuniceerd.
- 2 Organiseer een e-mailuitwisseling tussen je studenten en ouderen, de directeur, basisschool en/of leeftijdgenoten, om het verschil tussen formeel en informeel te laten voelen.
- 3 Laat studenten eens iets presenteren als een vlog (video weblog).
- 4 Communiceren kun je ook vanuit overkoepelende vaardigheden benaderen, zoals sociaal-emotionele vaardigheden.
- 5 Op YouTube staan veel filmpjes over miscommunicatie: leuk om te laten zien.

A vertical stack of three LEGO bricks: a yellow brick with four studs on top, a white brick with two grey circular eyes, and a blue brick. The background is a geometric composition of diagonal stripes in tan, red, and blue.

AAN DE SLAG

3

met

creatief denken

Iedereen kan creatief leren denken. Elk idee is namelijk creatief; wat voor de één gewoon is, kan voor een ander vernieuwend zijn. In deze opdracht gaan studenten aan de slag met de actualiteit, via digitale werkvormen.

Leerdoel Creatief denken, kritisch denken, digivaardig werken, samenwerken

Niveau BO - Alle niveaus

Materialen Pen en papier (A4), eigen device (internet)

Koppensnellers

De klas gaat verhalen verzinnen aan de hand van nieuwskoppen. Hiervoor gebruik je digitale werkvormen en je begint met een heus sneeuwballengevecht.

Stap 1

Je vertelt dat je de opdracht 'Koppensnellers' gaat doen. Laat iedere student op een A4 schrijven wat deze opdracht kan inhouden. Laat het papiertje tot een prop maken en hou hiermee een sneeuwballengevecht in de klas. Raken wat je raken kunt! Laat 5 briefjes openmaken en studenten vertellen wat er op staat. Leg vervolgens de opdracht uit.

Stap 2

Zoek op Facebook de pagina 'Krasse Krantenkoppen'. Je vindt hier koppen die je op verschillende manieren kunt interpreteren. Verdeel de klas in groepen en laat iedere groep 1 krantenkop selecteren. Waar denk je dat dit verhaal over gaat? Gebruik hiervoor www.todaysmeet.com. Met deze tool wisselen studenten berichten van maximaal 140 tekens uit. Laat iedere groep een account en een 'room' aanmaken. Voer de gekozen krantenkop in als vraag en laat studenten samen hierop reageren en brainstormen.

Stap 3

Iedere groep maakt een verhaal bij de krantenkop.

Het verhaal mag absurd en dubbelzinnig zijn, als het maar verband heeft met de krantenkop. Hiervoor gebruiken ze de onderdelen die in stap 2 zijn verzameld. Je kunt ook in viertallen het verhaal laten schrijven door op 1 papier iedereen om beurt een zin te laten toevoegen.

Stap 4

Tijd voor het Koppensneller journaal. Om beurten presenteren of vertellen de groepen hun verhaal. Dit kan door het (samen) voor te lezen, maar ook via www.tellagami.com. Download de app, kies een persoon (man/vrouw, haar- en huidskleur en kleding) en een achtergrond. Daarna spreken studenten het verhaal in. Voor de klas kan de video worden afgespeeld.

Stap 5

Sluit af met feedback: welk verhaal was het leukst, mooist of gekst? En waarom? Je kunt de verhaalanimaties eventueel op de schoolwebsite publiceren. Doe hetzelfde eens met titels van hoofdstukken of thema's uit studieboeken. Wat komt daar uit?

5 tips om met *creatief denken* aan de slag te gaan

- 1 Het creatief brein wordt actiever bij ontspanning; organiseer ontspanning actief.
- 2 Laat studenten niet gelijk tot een oplossing komen of een oordeel vormen, maar laat ze 'open' zien, luisteren, proeven en voelen.
- 3 Doe iets met de klas wat je normaal niet zou doen.
- 4 Laat studenten zelf eens een ander slot bedenken van een boek dat ze net gelezen hebben of van een film die ze net gekeken hebben.
- 5 Maak studenten ervan bewust dat je ook creatieve ideeën opdoet als je aan het wandelen, fietsen of tv kijken bent.

AAN DE SLAG

3

met

digivaardig werken

Digivaardig werken omvat ict- basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking. Studenten maken zelf een stop-motion filmpje en leren daarbij een nieuwe manier om ook andere projecten te presenteren.

Leerdoel

Digivaardig werken, samenwerken, creatief denken

Niveau

BO - Alle niveaus

Materialen

Eigen device (internet en camera), evt digitale camera

Stop-motion

Een stop-motion is een film van losse foto's achter elkaar, waarbij foto's kort te zien zijn en je het effect krijgt van een film. Bekijk voor een introductie op YouTube bijvoorbeeld de video 'pizza for your plate' of een Lego-filmpje.

Stap 1

Maak tweetallen. Iedere groep gaat 1 stop-motion maken. De groepen starten met een brainstorm om het onderwerp te bepalen. Maak hiervoor gebruik van www.answer garden.ch; dit is een tool waarmee je via een brainstorm een eenvoudige woordwolk kunt maken.

Stap 2

Iedere groep werkt het idee uit in een script. Hierin staat wat ze willen laten zien, waarvan ze foto's maken, met een korte beschrijving van scènes. Laat studenten eventueel voorbeeldscripts zoeken op internet om hiermee aan de slag gaan. Ideeën voor scènes kun je laten plaatsen op www.padlet.com, waar studenten een online prikbord kunnen maken. Vervolgens plaatsen ze dit in chronologische volgorde. Je kunt iedere groep een korte presentatie van het idee laten geven.

Stap 3

Tijd om foto's te maken. Iedere groep gebruikt een smartphone, tablet of digitale camera.

Een goede camera mét statief werkt het beste. Zorg dat er voldoende opslagruimte beschikbaar is, want er moeten veel foto's worden gemaakt! Tips: fotografeer steeds vanaf hetzelfde punt, per scène moet de achtergrond steeds hetzelfde zijn en zoek naar 'ijkpunten' op de foto.

Stap 4

De groepen bewerken de foto's nu tot een stop-motion filmpje. Gebruik hiervoor een speciaal filmbewerkingsprogramma, zoals MovieMaker (Windows), iMovie (Mac) of laat studenten hiervoor een app zoeken en installeren (tip: als studenten verschillende apps/software gebruiken, kun je nadien de tools evalueren). Studenten geven in het bewerkingsprogramma aan hoeveel foto's per seconde te zien zijn (het gemiddelde is 25 foto's/frames, zorg voor minimaal 15 frames), uploaden hun foto's en selecteren muziek/geluid.

Stap 5

Bekijk alle stop-motions klassikaal en laat studenten elkaar tips en tops geven. Evalueer samen.

5 tips om met digivaardig werken aan de slag te gaan

- 1 Moet je een film ontwikkelen op school? Maak er een opdracht van voor je studenten.
- 2 Programmeren wordt steeds populairder, maar hoe doe je dat? Het SLO heeft een nieuwe leerlijn programmeren ontwikkeld, nu digitaal beschikbaar.
- 3 Op www.codenamefuture.nl/ntmy staat een klassenactiviteit van 1 lesuur waarin studenten kritisch kijken naar hun presentatie en profilering op sociale media.
- 4 Monstermedia.nl biedt een online game waarin studenten verschillende media spelenderwijs onderzoeken en ontdekken.
- 5 Mening in je klas polsen? Gebruik eens www.mentimeter.com om leerlingen hun tablet te laten gebruiken als stemkastje.

**AAN
DE
SLAG**

3

met

kritisch denken

Bij kritisch denken gaat het om het kunnen formuleren van een eigen, onderbouwde visie of mening. Effectief kunnen redeneren en formuleren, informatie kunnen interpreteren, betekenisvolle vragen kunnen stellen, kritisch reflecteren en openstaan voor alternatieve standpunten. In deze opdracht vragen studenten zich af waarom ieder mens anders is.

Leerdoel

Kritisch denken, creatief denken, samenwerken

Niveau

BO - Alle niveaus

Materialen

Grote vellen papier, eigen device (internet)

Anders

Waarom is ieder mens anders? Studenten kijken naar zichzelf, elkaar en anderen. Bekijk op YouTube een video van Menzis (Mens, wat ben je mooi) ter introductie.

Stap 1

Verdeel de klas in tweetallen. Geef iedere student een groot vel papier. Hierop maken ze een beeldmap van zichzelf; plak in het midden een foto van jezelf (of teken jezelf) en teken of schrijf hier allerlei eigenschappen, hobby's of andere dingen over jezelf. De tweetallen bekijken en bespreken elkaars beeldmap. Welke verschillen zie je nu? Waarom heb je dat opgeschreven en herken ik dat bij jou of mezelf?

Stap 2

Bekijk klassikaal een video van filosoof Bas Haring: www.basharing.com/wat-als-iedereen-de-ideale-mens-was. Laat groepen nu de onderzoeksvraag noteren, met eventueel een eigen (sub)vraag. Bedenk samen wat nodig is om tot een antwoord te komen en laat studenten op onderzoek uitgaan (online, interviews, etc). Laat hen hierbij zoveel mogelijk beeld verzamelen. Denk aan aspecten als uiterlijk, gedrag, gewoonten, taal, cultuur en DNA en verdeel deze onderdelen eventueel onder de groepen. Tip: om te laten zien dat ieder mens anders is in wat hij wil en kan, kun je eventueel iedereen

een beroepentest laten doen op www.mboostart.nl/beroepentest.

Stap 3

De groepjes hebben nu informatie verzameld om te beantwoorden waarom ieder mens anders is. Iedere groep maakt hiervan een poster, collage of fotopresentatie. Hang alle creaties op en laat de groepjes in een korte presentatie met hun creatie de verschillen tussen mensen verklaren.

Stap 4

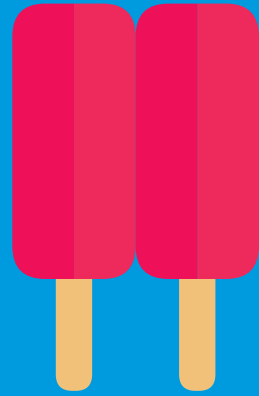
Ga tijdens de evaluatie in op het resultaat (presentatie en creatie) én het proces.

5 tips om met kritisch denken aan de slag te gaan

- 1 Bekijk samen een reclame: moet je meteen naar de winkel rennen om dit te kopen?
- 2 Stimuleer leerlingen om een probleem van verschillende kanten te bekijken.
- 3 Nodig studenten uit om vragen te stellen over dingen die ze niet begrijpen of raar/onlogisch vinden.
- 4 Focus bij gesprekken of discussies op het waarom; vraag door naar kleine dingen.
- 5 Draai het eens om: een kikker is paars, bewijs maar dat het niet zo is.

**AAN
DE
SLAG**

3

met

samenwerken

Bij samenwerken gaat het om het gezamenlijk realiseren van een doel en anderen daarbij kunnen aanvullen en ondersteunen. Belangrijk in een samenwerking is dat je weet wat je aan elkaar hebt en met wie je goed kunt samenwerken. Studenten ontdekken dat in deze opdracht.

Leerdoel Samenwerken, digivaardig werken

Niveau BO - Alle niveaus

Materialen Eigen device (internet)

Wie ben ik?

Studenten ontdekken elkaars talenten en, wie weet, meer over hun eigen talenten. Hierdoor kunnen ze in projecten beter van elkaars talent gebruik maken en samenwerken.

Stap 1

Begin met een lach oefening. Lachen relativeert, bevrijdt je van spanning en stress, verbindt en maakt creatief. Doe bijvoorbeeld de Leeuwenlach: mond wijd open en je tong naar buiten laten hangen. Grote ogen maken, met de handen in de lucht klauwen en een luide (leeuwen)brul slaken: wrrrrraahahaha.

Stap 2

Maak tweetallen en laat iedere student talenten van zichzelf en de ander benoemen. Samen weet je meer en kun je talenten van elkaar benoemen! Wat heb jij medestudenten te bieden in een samenwerking? Iedere student maakt daarna een (korte) omschrijving van zichzelf.

Stap 3

Ga naar Quizlet.com. Met deze tool kun je flashcards maken om een begrip en een omschrijving of een vraag en antwoord te koppelen (tip: deze tool is ook geschikt om lesstof te onthouden of te toetsen). Maak van iedere student een flashcard (of laat studenten dit om beurt doen):

aan de ene kant zijn of haar naam, aan de andere kant de omschrijving.

Stap 4

Speel nu de quiz in de klas. Welke omschrijving hoort bij wie? Voordat je hieraan begint, zou je een aantal studenten kunnen laten benoemen wat ze denken dat een ander als omschrijving heeft genoteerd.

Stap 5

Evalueer de les en de werkvormen. Herhaal talenten en maak eventueel direct nieuwe afspraken over samenwerking in de klas.

5 tips om met samenwerken aan de slag te gaan

- 1 Iets simpels als samen een kop thee halen is ook samenwerking.
- 2 Gymlessen zijn uitgelezen momenten om samenwerking expliciet te benoemen.
- 3 Hoe meer beperkingen je een groep geeft tijdens een opdracht, hoe meer de groep op elkaar is aangewezen om out-of-the box oplossingen te vinden!
- 4 Geef een groep studenten een groot touw en laat hen hier samen een vorm van maken.
- 5 Gebruik coöperatieve werkvormen voor structurele samenwerking.

